



**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**



Pētījums

LATVIJAS DIASPORAS PĀRSTĀVJU CEĻOŠANAS PARADUMI LATVIJAS TERITORIJĀ

Pasūtītājs: LIAA

Izpildītājs: Latvijas Universitāte

Projekta vadītājs: Dr. Aija van der Steina

Rīgā, 2021.gada 13.aprīlis

Pētījuma norise

Īstenošanas periods: 2020.gada septembris – 2021.gada 15.marts

1.posms

Anketas izstrāde, saskaņošana un pilotēšana

Kognitīvais tests
Tiešsaistes (lietojamības)
testi ar diasporas
pārstāvjiem, pasūtītāja
pārstāvjiem un ekspertiem

2.posms

Aptaujas īstenošana

2020.gada decembris –
2021.gada janvāris
Tiešsaistes aptauja
Aktīva potenciālo
respondentu uzrunāšana: FSI
migrācijas pētījumu
datubāze (N=7288), sociālie
tīkli, diasporas organizācijas,
LIAA pasākumi

3.posms

Datu apstrāde un analīze

Respondentu skaits: 2947
(nosacījumi: Latvijas esošie un
bijušie valstspiederīgie un viņu
pēcnācēji; ārpus Latvijas dzīvo 1
gadu un ilgāk; vecumā 18+;
pēdējo trīs gadu laikā bijuši
Latvijā)

Statistisko svaru
izmantošana
reprezentativitātes
nodrošināšanai
Aprakstošā šķērsgriezuma
un sakarību analīze

4.posms

Ziņojuma sagatavošana

Nodevumi:

- 1) Ziņojums (99 lpp.)
- 2) Grafiki Excel formātā
- 3) Datu fails

Pētnieku grupas sastāvs:

A. van der Steina, M. Rozīte, I. Mieriņa, I. Koroļova, A. Aleksandrovs, M. Goldmanis, D. Grosa



Pētījuma mērķis un saturs

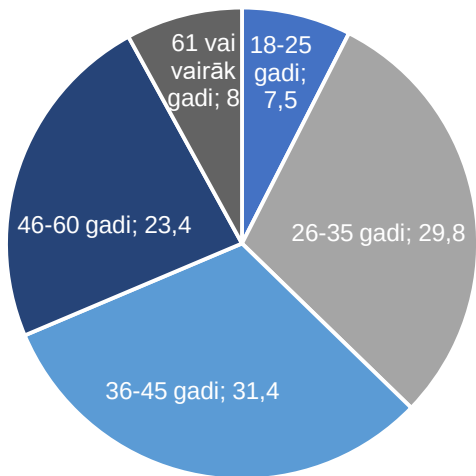
Mērķis: izziņāt Latvijas diasporas pārstāvju ceļošanas paradumus un ceļošanas lēmumu pieņemšanas ietekmējošos faktorus.

- 1) Respondentu sociāldemogrāfiskais profils
- 2) Ceļošanas paradumi pirms Covid-19 perioda
- 3) Atpūtas/ atvaļinājumu ceļojumi Latvijā
- 4) Radu un draugu apmeklējumi
- 5) Veselības/medicīnas tūrisma pakalpojumu izmantošana Latvijā
- 6) Diasporas pārstāvju loma Latvijas popularizēšanā ārvalstīs
- 7) Covid-19 radītās krīzes ietekme uz diasporas ceļotāju paradumiem

Respondentu raksturojums (1)

2947 respondenti no vairāk kā 40 valstīm

- Vecums: 18-96 gadi, vidējais vecums - 41 gads
- Etniskā piederība: 92% latvieši; 5,9% cita tautība; 5,3% krievi
- Sarunvalodas ģimenē: 67% - latviešu valoda; 15% - krievu; 34% - cita valodā
- Izglītības līmenis: 63% - augstākā izglītība
- Nodarbinātība: 68% - algots darbs; 11% - ģimenes uzņēmumā vai pašnodarbināts; 4% - nestrādā
- Īpašums Latvijā: 34%



Respondentu vecums, %

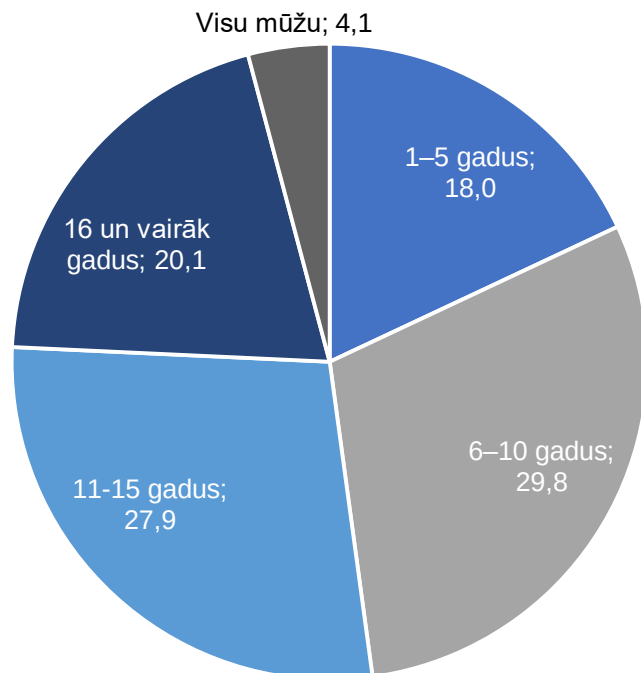
Respondentu pārstāvētās valstis (nesvērti dati)

	Skaitis	%
Lielbritānija	674	22.9
Vācija	401	13.6
Īrija	253	8.6
Amerikas Savienotās Valstis	191	6.5
Norvēģija	155	5.3
Zviedrija	122	4.1
Nīderlande	120	4.1
Dānija	109	3.7
Beļģija	84	2.9
Francija	68	2.3
Itālija	66	2.2
Spānija	63	2.1
Krievija	55	1.9
Austrija	53	1.8
Šveice	50	1.7

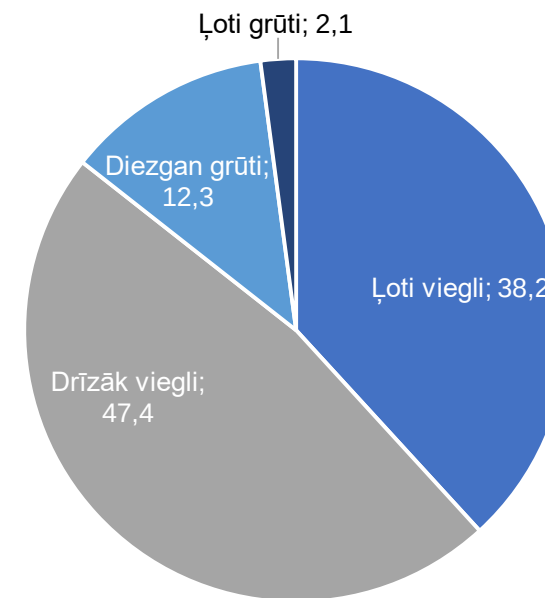


Respondentu raksturojums (2)

Cik ilgi kopumā dzīvo ārpus Latvijas, %



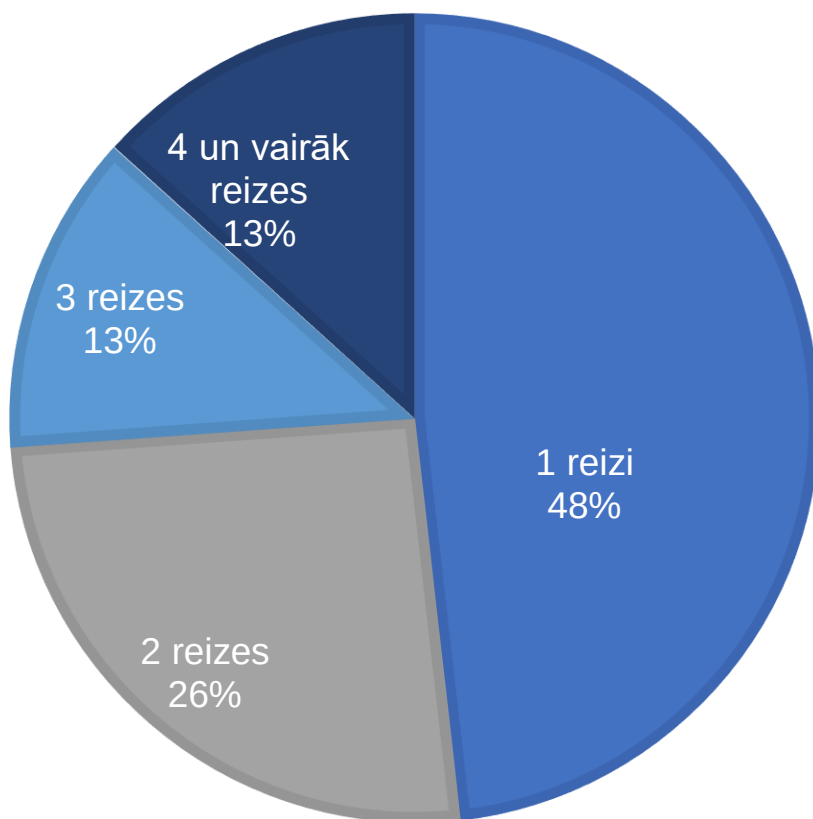
Cik viegli atlicināt naudu ceļošanai uz Latviju, %



Diasporas pārstāvju ceļošanas paradumi uz Latviju

pirms Covid-19 radītajām izmaiņām (1)

Ceļošanas biežums viena gada laikā

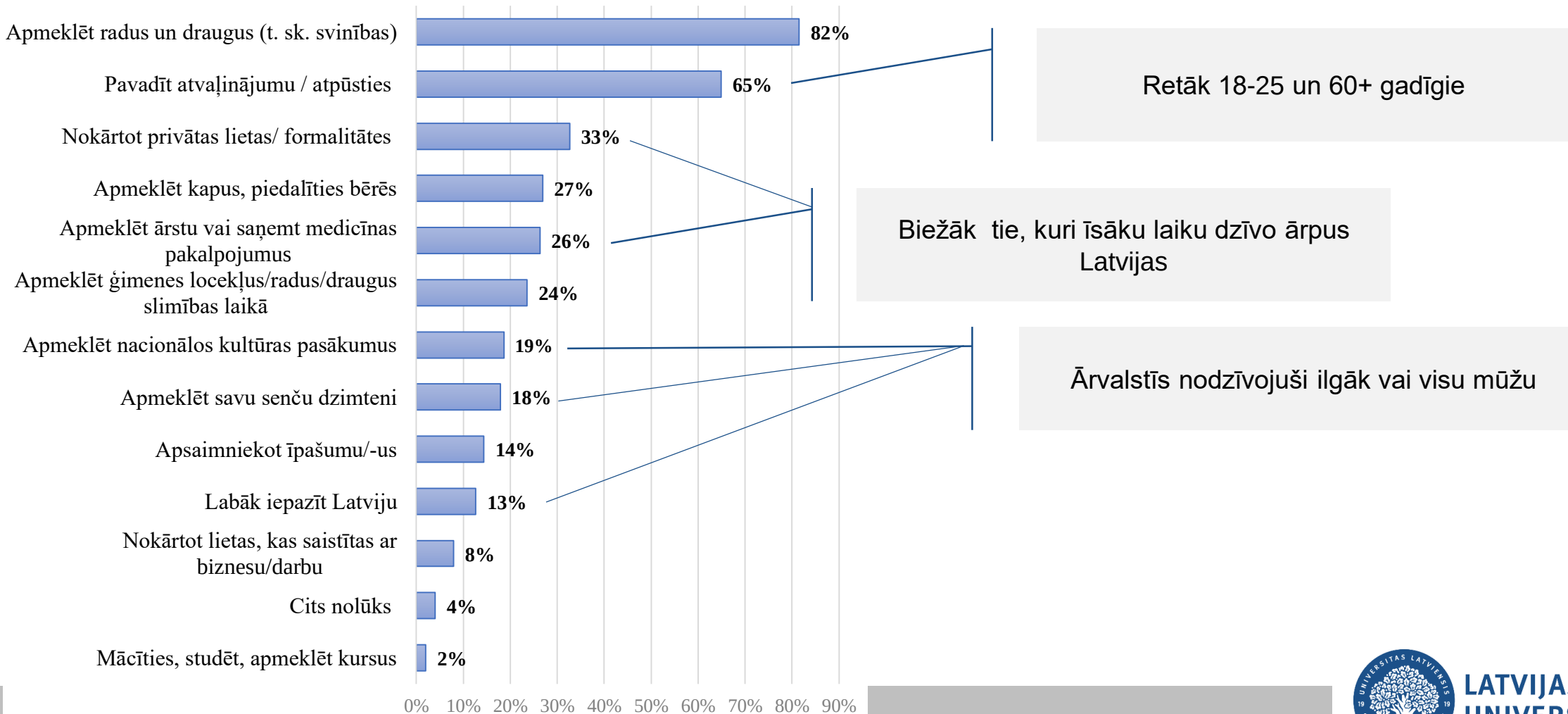


- **Retāk uz Latviju ceļo:**
 - tālāk dzīvojošie;
 - ilgāk ārpus Latvijas dzīvojošie;
 - vecuma grupā 60+;
 - ģimenes ar nepilngadīgiem bērniem (55% vienu reizi gadā).
- **Biežāk ceļo:**
 - tie, kuri ārvalstīs dzīvo īsāku laiku;
 - vecuma grupā no 18-25 gadiem;
 - viena cilvēka mājsaimniecības pārstāvji;
 - tie, kuriem ir īpašumi un biznesa saites Latvijā - 20% četras un vairāk reizes.

Diasporas pārstāvju ceļošanas paradumi uz Latviju

pirms Covid-19 radītajām izmaiņām (2)

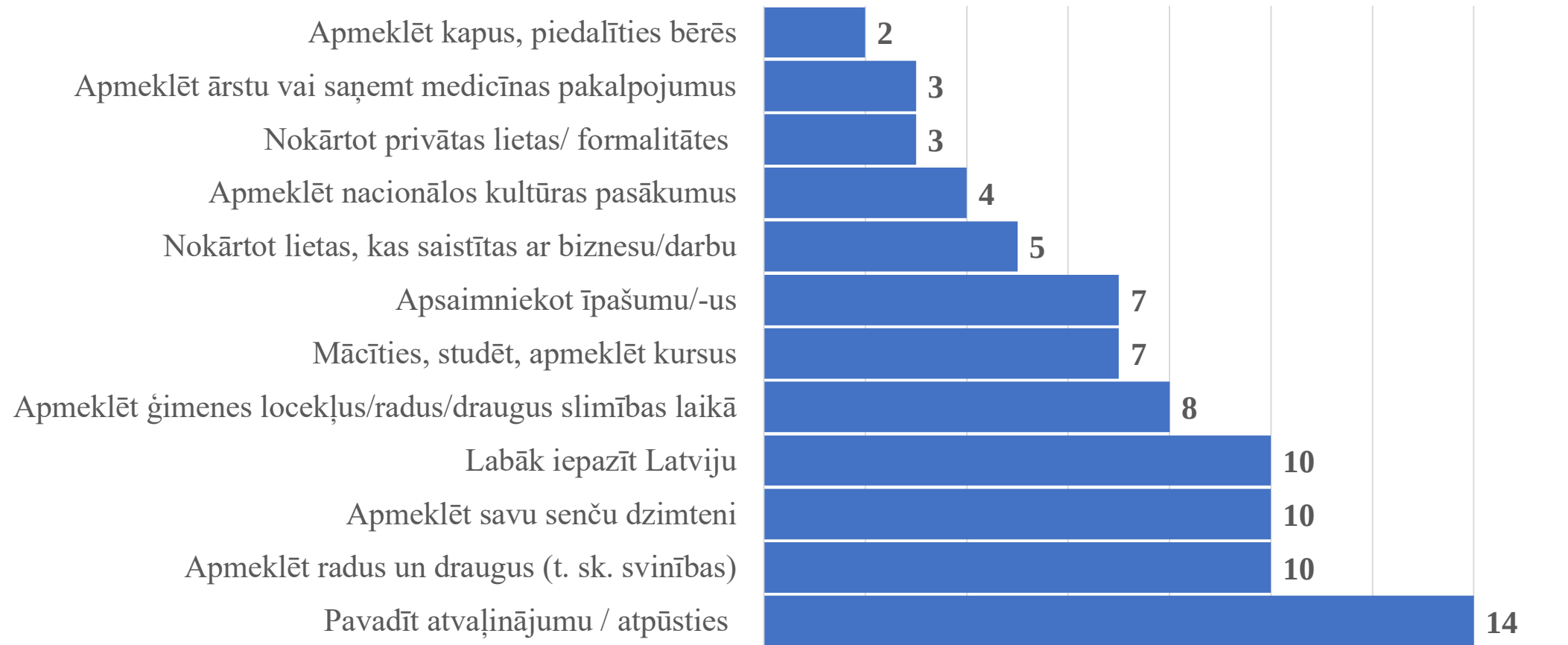
Ceļošanas galvenie motīvi viena gada laikā



Diasporas pārstāvju ceļošanas paradumi uz Latviju

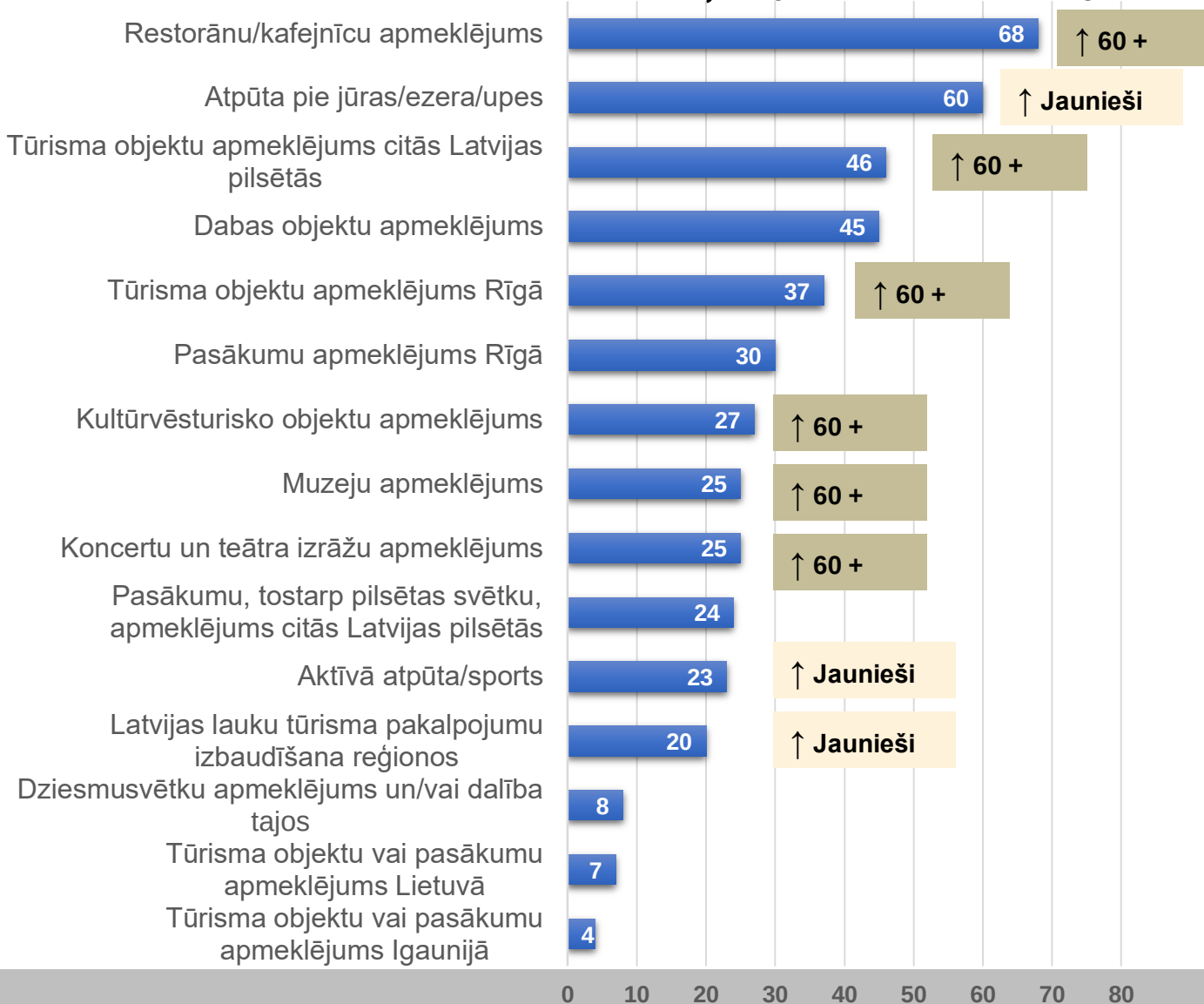
pirms Covid-19 radītajām izmaiņām (3)

Vidējais uzturēšanās ilgums (dienu skaits) sadalījumā pēc ceļošanas motīviem



Diasporas atpūtas/atvaļinājuma ceļojumi Latvijā

Īstenotās aktivitātes atvaļinājuma laikā Latvijā



(n=1916)

- **Norises laiks:** jūnijs (17%), jūlijs (35%), augusts (32%).
- **Atvaļinājumu pavadīja kopā ar Latvijā dzīvojošiem:**
 - draugiem (80%),
 - citiem radniekiem (77%)
 - vecākiem (60%).
- **Nakšņošana:**
 - Pie radiem un draugiem (62%),
 - Savā īpašumā (44%)
 - Komerccsektora naktsmītņēs:
 - ārpus Rīgas (25%)
 - Rīgā (23%).
- **Tēriņi:**
 - Kopā 898 eiro (tai skaitā transportam) - vidēji uz vienu ceļotāju;
 - 64 eiro dienā uz vienu ceļotāju;
 - Tēriņi ir lielāki vecāka gadagājuma ceļotāju grupā.



Diasporas atpūtas/atvaļinājuma ceļojumi Latvijā(2)

Izmantotie informācijas avoti, plānojot atpūtas/ atvaļinājuma ceļojumu Latvijā, %



Kas izvēlējās apskatāmos objektus un veidoja ceļojuma maršrutus?

- 61% - paši;
- 31% - Latvijā dzīvojošā ģimene, radnieki un draugi.

Kopējā apmierinātība ar atvaļinājumu un tūrisma piedāvājuma aspektiem Latvijā ir ļoti augsta (**8,5** no 10 ballēm).

Pozitīvi vērtētie aspekti:

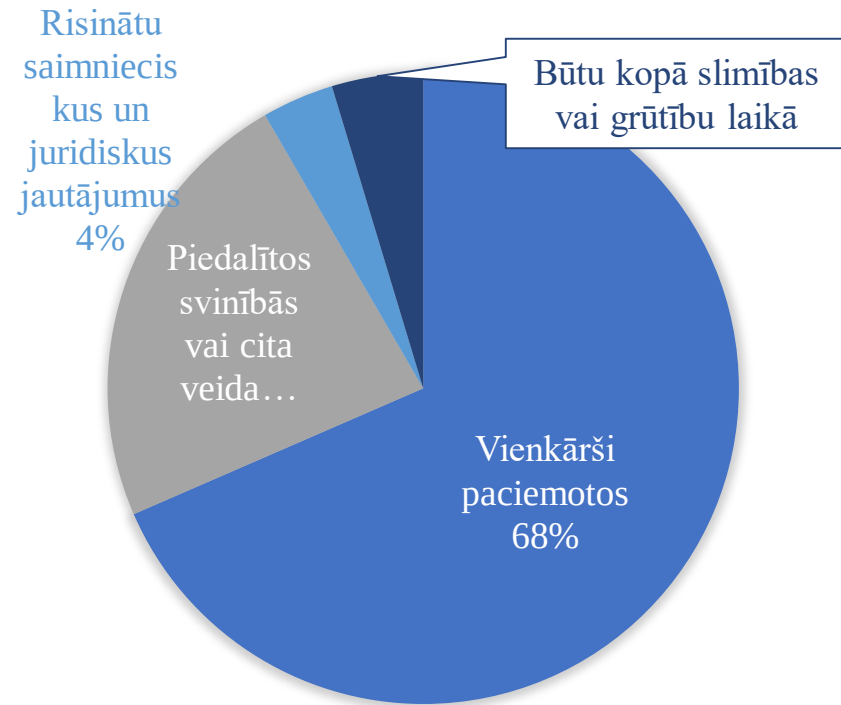
- nostalgia,
- daba,
- tūrisma piedāvājums,
- cilvēki.

Negatīvi vērtētie aspekti:

- Covid-19 ierobežojumi,
- cenu līmenis,
- sabiedriskais transports un ceļu kvalitāte,
- iedzīvotāju attieksme un sociālā vide.

Radu un draugu apciemojums (1)

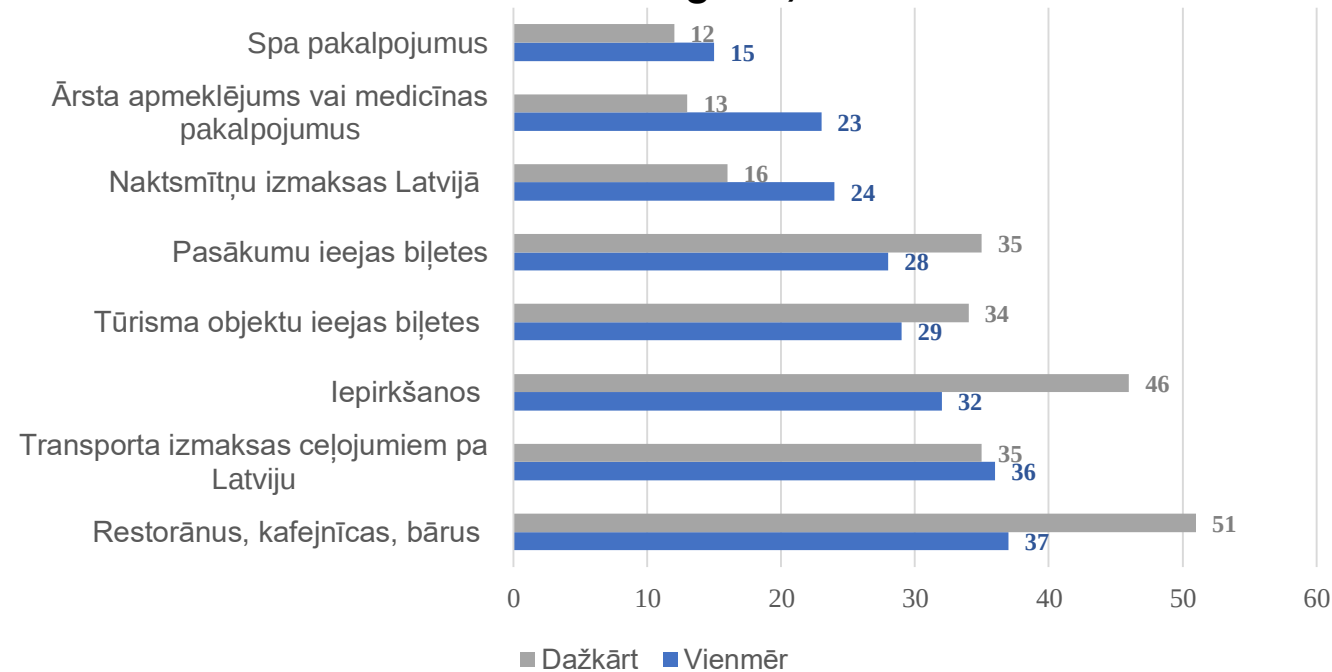
Radu un draugu apciemojuma motīvi



Naktsmītnes

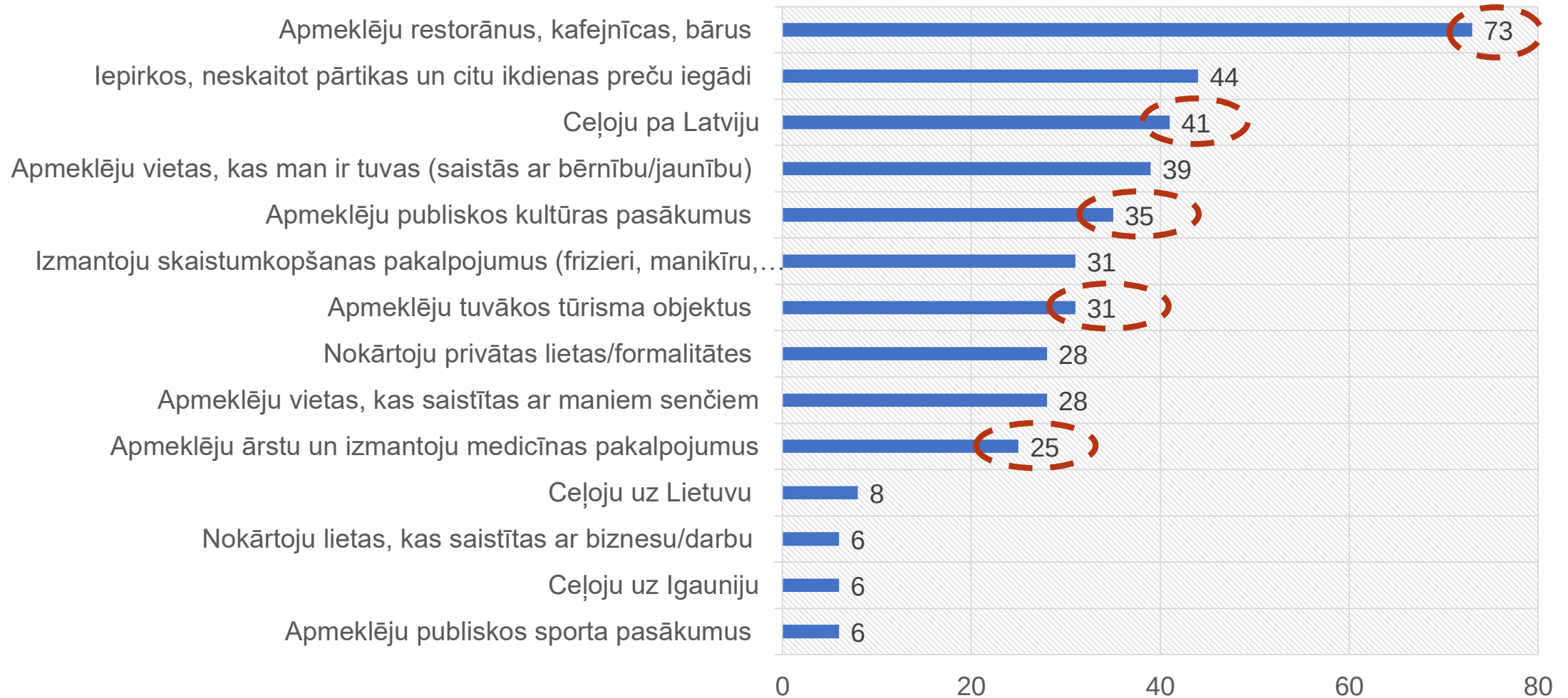
- Radu un draugu dzīvesvietā (60%)
- Savā īpašumā (36%)
- Viesnīcā (16%)
- Īrētā dzīvoklī (6%)
- Viesu mājā (5%)

Diasporas pārstāvju apmaksātie pakalpojumi ciemojoties pie radiem un draugiem, %



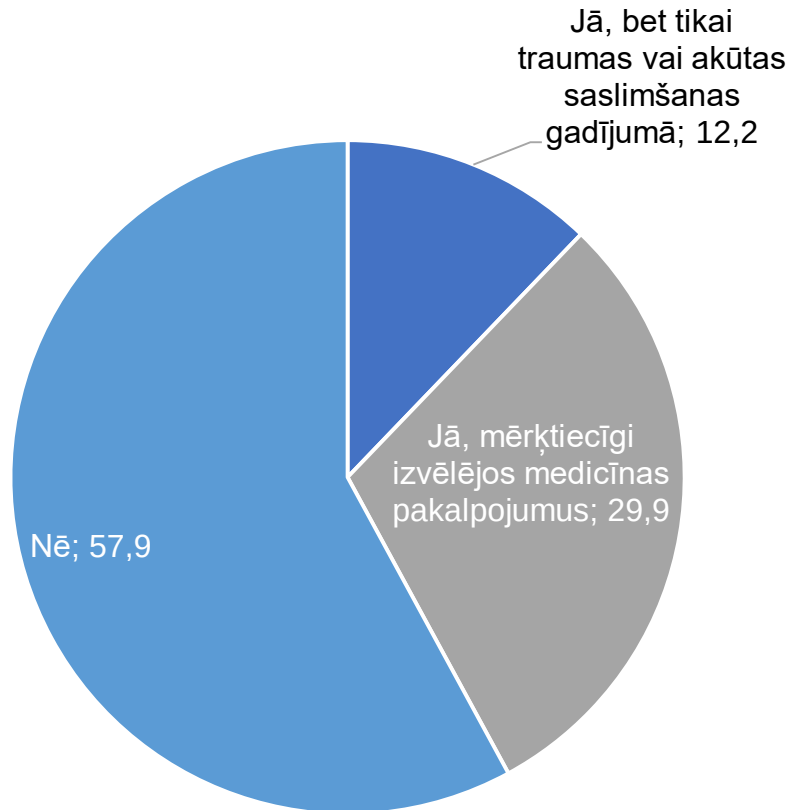
Radu un draugu apciemojums (2)

Radu un draugu apciemojuma laikā īstenotās aktivitātes (%)



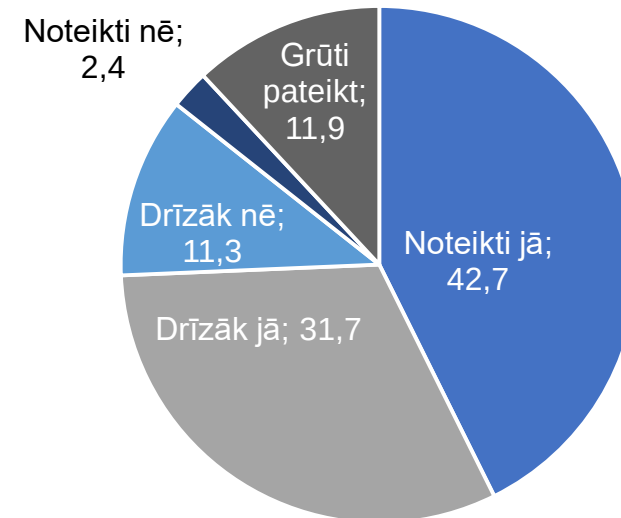
Veselības tūrisms/ medicīnas pakalpojumu izmantošana Latvijā

Vai respondents vai viņa nepilngadīgie bērni Latvijā izmantojuši medicīnas pakalpojumus, %.



56% izvēli izdara jau pirms ierašanās Latvijā (rezervē, piesaka vizīti), bet 10,6% lēmumu pieņem jau esot Latvijā.

Vai arī nākotnē plāno izmantot ārstniecības iestāžu pakalpojumus Latvijā, %



Diasporas loma Latvijas popularizēšanā ārvalstīs

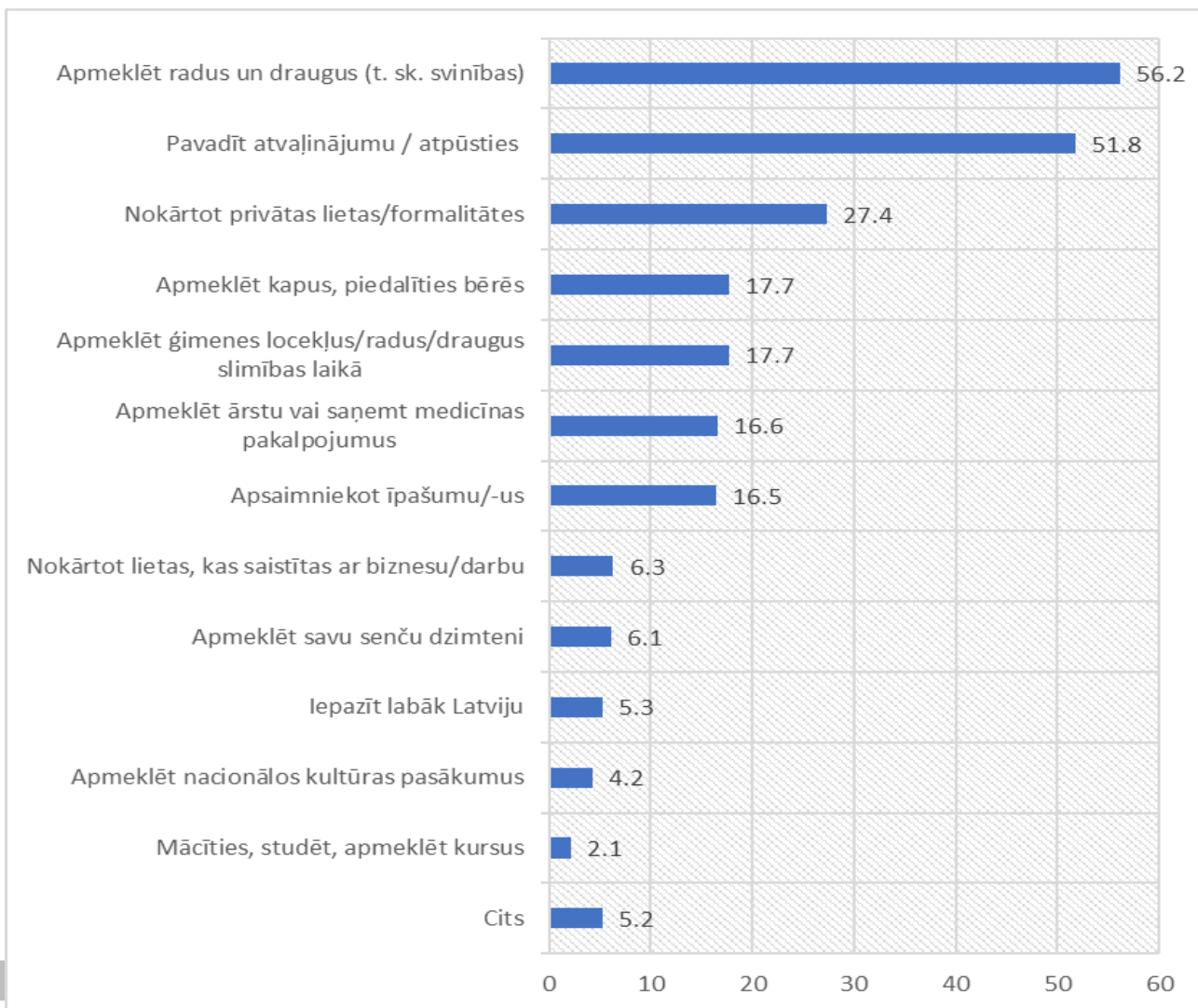


Latvijas vietas, apskates objekti un pasākumi, kuras diasporas pārstāvji ieteica apmeklēt saviem mītnes zemes draugiem (min = 5 reizes pieminēts, Rīga n=1007)

- 80% diasporas pārstāvju **savā mītnes zemē stāsta par Latviju kā atraktīvu ceļojuma galamērķi** (vairāk vecākā paaudze un tie tautieši, kuri nav dzimuši Latvijā).
- 45% aicina savus draugus un kolēģus **pievienoties ceļojumā uz Latviju**.
- Katrs respondents vidēji ir **piesaistījis divus ceļotājus uz Latviju** (vairāk no valstīm, kuras atrodas tuvāk un vecāka gadagājuma pārstāvji), no kuriem **viens ir ceļojis kopā ar respondentu**.
- Pēc respondentu domām **70% ārvalstu tūristu nebūtu apmeklējuši Latviju**, ja nebūtu viņus pamudinājuši.

Covid-19 radītās krīzes ietekme uz diasporas ceļotāju paradumiem

Notikušā Latvijas apmeklējuma galvenais nolūks, %



74% no visiem respondentiem **bija plānojuši apmeklēt Latviju Covid-19 krīzes laikā** (2020.gada marts un 2021.gada janvāris), bet **61%** šos plānus neīstenoja.

- Piesardzīgāki bija:
 - cilvēki gados,
 - ar augstāku izglītību,
 - “vecās diasporas” pārstāvji
 - tie, kuri ārpus Latvijas dzīvo ilgāk;
- Īpašums Latvijā veicināja Latvijas apmeklējumu.
- **41%**, ierodoties Latvijā, **bija spiesti manīt savus plānus.**

Nākotne

- **24%** ir mazinājušies ienākumi, kas varētu ietekmēt Latvijas apmeklējumu tuvākā gada laikā.
- **68%** norāda, ka viņu **ceļošanas paradumi ilgtermiņā nemainīsies** un **40%** jau **plāno savu nākamo ceļojumu** uz Latviju (visbiežāk 2021.gada vasarā), bet 45% norādīja, ka tas atkarīgs no situācijas.
- **Katrs ceturtais respondents** piekrīt, ka **varētu mainīties viņa ceļošanas paradumi**, dodot priekšroku vietām ar mazāku cilvēku koncentrāciju.

“I really like speaking Latvian and eating Latvian food because it feels like home. Everytime I leave I am eager to go back.”

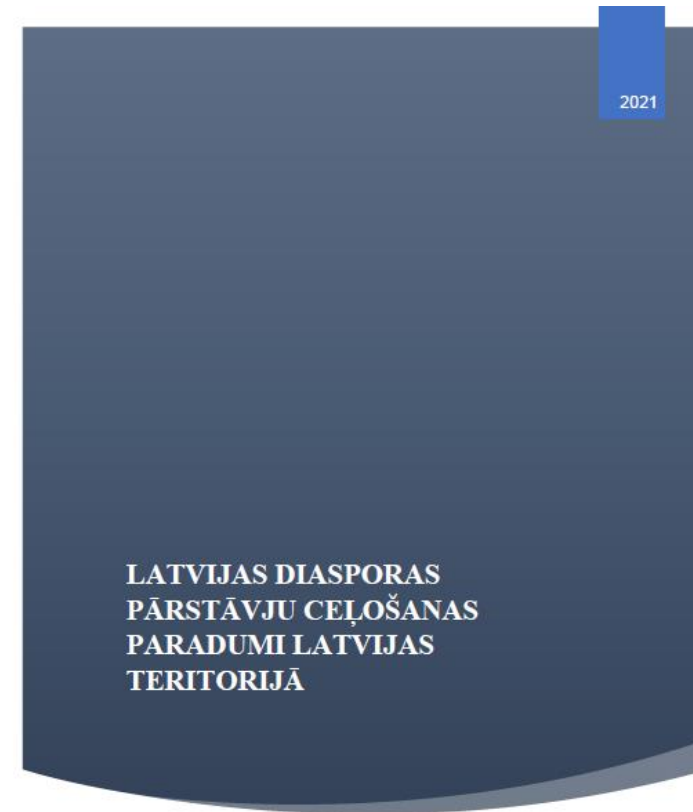
“Nesteidzīgs dzīves ritms un Latvijas daba. Svaigs gaiss, maz cilvēku, tīras ielas un apkārtnē, drošības sajūta, daba, jūra.”

“Nepiesārņotā un nepārblīvētā daba, mazais ļaužu daudzums aktīvās atpūtas vietās, zemās cenas.”

“Ar katru gadu Latvijas reģioni kļūst aizvien apkoptāki un tūrisma vietas labiekārtotas. 20 gadu laikā tūrisms ir attīstījies.”

Paldies par uzmanību!

Aija.vdsteina@lu.lv



PĒTĪJUMS
LATVIJAS UNIVERSITĀTE

| Rīga, 2021



**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**